

Plantteam werkt aan nieuwe verbindingen

Bouwen met legoblokjes

Het Onderwijsvernieuwingsprogramma Plant wil scholen en docenten verder helpen met plantonderwijs. Nu met CIV's, CoE's en MIP's gaat dat anders dan voorheen. Wat ze doen, is te omschrijven als plaatsen en verplaatsen van plantkennis zoals je dat met legoblokjes doet.

Jan-willem Donkers: "Docenten worden blij als je ze op de mogelijkheden weet te attenderen waar ze iets mee kunnen"

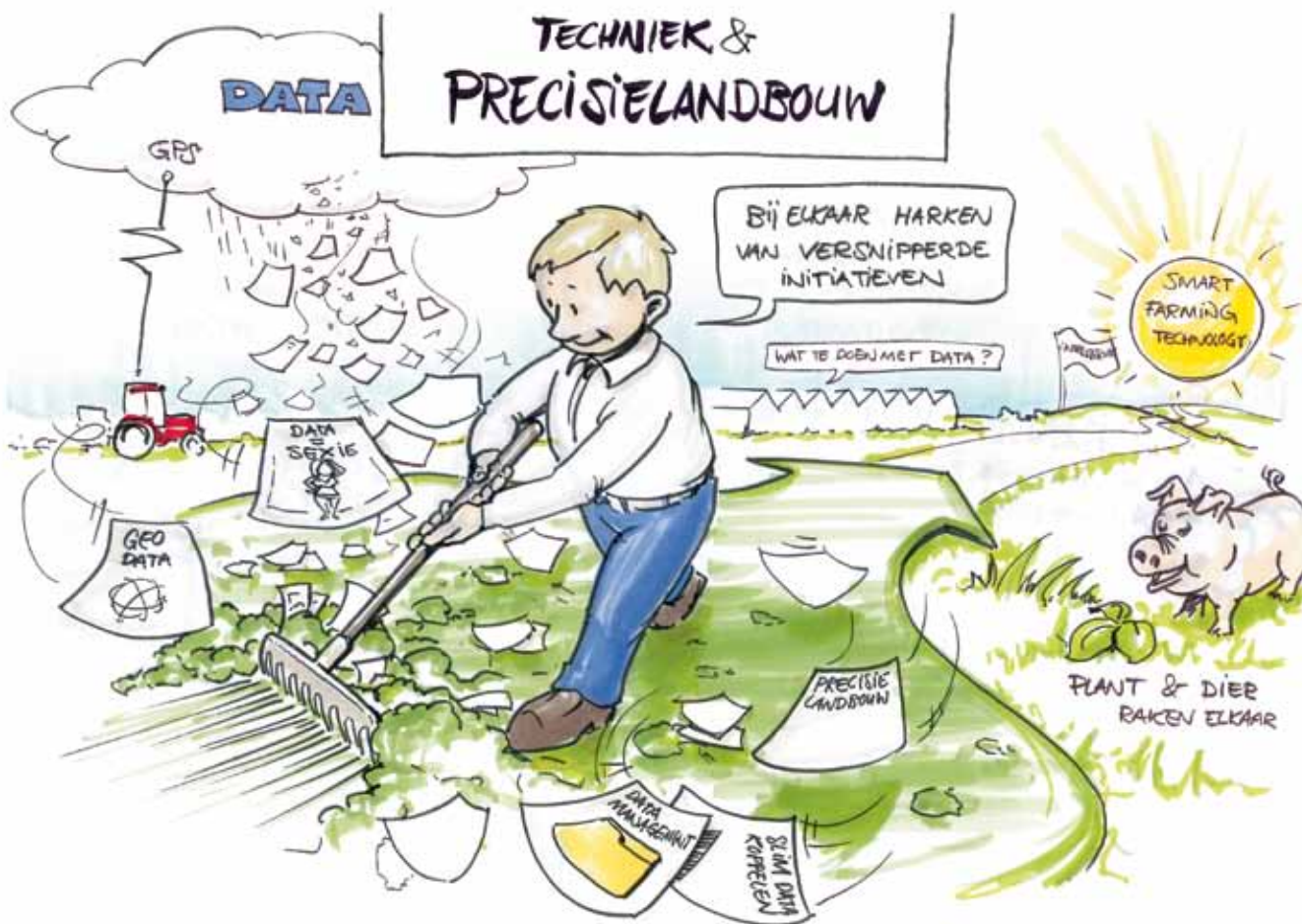
"Het gaat erom dat nieuwe kennis bij docenten komt, zodat ze die in hun onderwijs kunnen stoppen", zegt Jan-willem Donkers, programmeerder van het Onderwijsvernieuwingsprogramma Plant.

"Als ik buiten rondloop, op scholen en bedrijven, merk ik dat veel mensen met dezelfde problematiek zitten. Waar vind ik actuele kennis over glastuinbouw of plantenziekten? Maar ze blijven vaak in een eigen kringetje hangen. Ik kan ze dan attenderen op wat er elders gebeurt. Aan de andere kant van het land, maar soms ook net om de hoek."

"Ik geloof niet meer in vanzelf", vervolgt hij. Kennis verspreidt zich niet als daar geen kanaal voor is. Het programma op initiatief van het ministerie van EZ en de Groene Kennis Coöperatie (GKC) richt zich op die kanalen. "Ik denk dat je actief de verbinding moet leggen. Dingen oprapen en bij iemand neerleggen die er wat mee kan. Mensen attenderen op anderen die met dezelfde vragen zitten of wijzen op mogelijkheden om kennis te vinden. Bijvoorbeeld op Groen kennisnet."

Programmateam

Het team van het Onderwijsvernieuwingsprogramma Plant, gestart in september, ondersteunt zo de onderwijsvernieuwing in die sector. Donkers is als programmatrekker de aangesproken persoon om vertellen hoe dat werkt.

Voor elk van de thema's bij Plant is een tekening gemaakt, deze voor het thema Techniek en precisielandbouw

Hij heeft, zegt hij, een sterke tuinbouwachtergrond. Vandaag zit hij in Wageningen, maar hij zwerft door heel Nederland. Van Inholland Delft, waar hij een werkplek heeft, via de Greenport Aalsmeer, naar Noord-Holland-Noord of de GKC in Ede.

In het programmateam nemen zes thematrekkers deel en vertegenwoordigers van de voor plant relevante centra voor innovatief vakmanschap (de twee groene CIV's voor mbo) en drie centres of expertise (CoE's voor hbo). De zes thematrekkers zitten er voor de thema's Techniek en precisielandbouw, Markt en economie, Duurzame productie, Internationalisering, Leven lang leren en Biobased Ketens. "Als programmateam zorgen we ervoor dat mensen doen wat ze beloofd hebben te doen en we zorgen voor verbinding. We organiseren kennisdagen en informeren over het programma en de resultaten daarvan." Zo is er bijvoorbeeld een kennisdag op

26 november in Dronten. De ontmoetingen zijn bedoeld voor vakdocenten, maar ook toegankelijk voor studenten en ondernemers.

Afvallen

Het Onderwijsvernieuwingprogramma Plant bouwt voort op het GKC-programma voor Productie en Handel Plant. Maar nu de situatie rond GKC en onderwijsvernieuwing verandert, met meerjarige investeringsprogramma's (MIP's) waarin onderwijsinstellingen meetbare ambities op gebied van onder meer praktijkleren en onderwijsvernieuwing beschrijven, en nu CIV's en CoE's bij uitstek de plaatsen zijn waar een koppeling naar het bedrijfsleven zal worden gelegd, is dit programma gestart. Hier wordt gezorgd dat de onderscheiden thema's een plek krijgen binnen de centra. "Nu zijn dat deze zes thema's, maar het kan zijn dat er volgend jaar thema's bijkomen of afvallen."

VIER ONDERWIJSVERNIEUWINGSPROGRAMMA'S

Er zijn in september vier onderwijsvernieuwingsprogramma's (OVP's) gestart. Voor Plant is programmaleider Jan-willem Donkers. Voor Dier is dat Jeroen Nolles (CAH Vilentum), voor Voedsel en consument Gerry Kouwenhoven (Inholland) en voor Natuur en Leefomgeving Derk Stobbelaar (Van Hall Larenstein). Ze bouwen allemaal voort op eerdere GKC-programma's. Binnen het OVP Natuur en leefomgeving zijn vier netwerken, aldus Derk Stobbelaar. Die zijn er voor Natuur en Landschap, Groene Kennis voor Burgers, Water en Voorop in de Vergroening. Plus twee verkenningen die ook in andere OVP's terugkomen (Leven Lang Leren en Stadslandbouw). Bij Dier gaat het om onderwijsvernieuwing op het terrein van productiedieren, paard en dierenwelzijn. Het programma-team ondersteunt de overgang naar netwerken. Er is daarbij aandacht voor duurzaamheid, dierenwelzijn en internationaal ondernemen. "We hebben uit de MIP's zaken geselecteerd waar instellingen mee bezig gaan", zegt Kouwenhoven, OVP Voedsel en Consument. "Daarmee gaan we een dossier bouwen, voor kennisdeling. Dat gebeurt op de thema's beleving van voedsel door de consument, duurzame productie en productsamenstelling." Haar OVP legt verbinding naar het CIV Agrifood en het CoE over voeding. "Het gaat erom dat als straks de programma's er niet meer zijn, de instellingen en die centra niet met de erfenis zitten, maar dat er een mooie bruidsschat ligt."

Elk van de thema's van Plant functioneert anders. Bij duurzame productie gaat het bijvoorbeeld vooral om onderwijsmateriaal en bij internationalisering is faciliteren belangrijker. Voor duurzame productie is een beeldenbank geproduceerd over plantenziekten en plagen en vanuit internationalisering helpen teamleden bij de ontwikkeling van internationaal curriculum voor tuinbouwstudenten op mbo-4 en hbo-niveau. Bij leven lang leren ligt het accent weer anders. Daar gaat het vooral om faciliteren van scholen die zoals Donkers zegt, "zich buiten het klassieke core business (initieel onderwijs) willen begeven."

Dieper

"We zitten in een overgangperiode", zegt Donkers. "De CIV's en CoE's zijn nog in opbouw. Daar wordt ook nog gezocht. Bijvoorbeeld naar de manier om de plantthema's een plaats te geven. Onze taak is dan om de actuele kennis op het gebied van Plant bij elkaar te harken. Iedere school is op een eigen manier bezig, te zien ook aan de MIP's. Wij zorgen dat scholen die met dezelfde thema's bezig zijn, dat van elkaar weten." Waarom wordt er zoveel in het werk gesteld om kennis te verbinden? "Samen kom je verder", vat Donkers samen. "Als je alles zelf moet uitzoeken, kost het veel tijd en moeite. Je komt gezamenlijk bovendien veel dieper."

Het Onderwijsvernieuwingsprogramma Plant is een van de vier programma's. Ook voor voedsel en consument, dier en natuur en leefomgeving zijn vergelijkbare initiatieven gestart.

Crash courses

"Ik ben heel blij met de metafoor van de lego-blokjes", vervolgt hij. "Dat suggereert dat je kennis in elkaar kunt passen, dat er soms nieuwe blokjes bij kunnen en dat je af en toe moet zoeken naar ontbrekende blokjes."

Op scholen heeft Donkers vooral contact met vakdocenten en vestigingsdirecteuren. "Die vragen zich vaak af waar ze de actuele kennis kunnen halen. Ze worden er blij van als je ze op de mogelijkheden weet te attenderen waar ze iets mee kunnen. Bijvoorbeeld de nieuwsvoorziening van Groen Kennisnet, dossiers zoals over de EHEC-bacterie of het kennisportal dat we nu voor het hbo inrichten."

"Of bijvoorbeeld dat prachtige lab in Hoorn, waar iedereen heen kan. Ik denk aan de organisatie van *crash courses*. Hoe? Stop leerlingen in een bus en breng ze naar dat lab. Laat ze daar een dag of een weekje rondlopen. En bezoek met hen een paar bedrijven in de Seed Valley. Het is een wild idee misschien, waarover mensen roepen: dat lukt niet. Maar het kan toch wel iets opleveren. Het is goed om daar energie in te stoppen." ■

*Ik geloof niet
meer in
vanzelf.
Kennis
verspreidt zich
niet als er
geen kanaal
voor is'*